

dr hab. Arkadiusz Marcinkowski prof. nadzw.
ul. Szyperska 2/3
61-754 Poznań

Poznań 10.10.2018

Recenzja

dorobku twórczego, działalności artystycznej,
pracy naukowo – dydaktycznej oraz aktywności organizacyjnej
dr Jacka Balickiego
zatrudnionego na Uniwersytecie Rzeszowskim
na stanowisku starszego wykładowcy.

opracowana w związku
z wszczętym przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów
dnia 30 kwietnia 2018 roku
postępowaniem habilitacyjnym

Recenzja sporządzona na prośbę Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów

I Dane personalne i dane o postępowaniu

Jacek Balicki urodził się w 1961 roku w Rzeszowie. Studiował w Akademii Medycznej w Poznaniu oraz Szczecinie, a także w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. W roku 1989 rozpoczął studia na Wydziale Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie

w pracowniach prof. Włodzimierza Kunza a później prof. Jana Szancenbacha. W 1994 roku uzyskał dyplom magistra sztuki w pracowni prof. Włodzimierza Kunza. W 1995 roku został zatrudniony, jako pracownik naukowo-dydaktyczny w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie. W tym czasie pracował w Zakładzie Wychowania Plastycznego, na stanowisku asystenta prowadząc zajęcia z malarstwa i rysunku, a także plastyki na kierunku Pedagogika. Od 1996 roku pełnił funkcje asystenta w pracowniach malarstwa prof. Tadeusza Wiktora, a od 1997 roku w pracowni prof. Ireny Popiołek-Rodzińskiej. W roku 2003 przeprowadził przewód doktorski na Wydziale Malarstwa w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Od tego czasu pracował, jako adiunkt w Instytucie Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego w pracowni prof. Ireny Popiołek-Rodzińskiej, a od 2005 w pracowni prof. Jadwigi Szmyd-Sikory. Od 2013 roku jest zatrudniony na stanowisku starszego wykładowcy w Zakładzie Malarstwa na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, będąc w zespole pracownianym prof. Stanisława Białogłowicza. W tym czasie (w latach 2003 - 2018) prowadził, a także współprowadził zajęcia z malarstwa na studiach licencjackich i magisterskich na kierunkach Edukacji Artystycznej, Sztukach Wizualnych i na kierunku Grafika oraz zajęcia z rysunku dla tychże studiów. Od roku 2003 do 2017 był recenzentem kilkudziesięciu prac magisterskich i licencjackich z dziedziny sztuki na kierunkach Edukacji Artystycznej, Sztuk Wizualnych oraz Grafiki. W roku akademickim 2008/2009 był współpromotorem czternastu licencjackich prac artystycznych ze specjalności malarstwa na kierunku Edukacja Artystyczna. W latach 2003-2005 pełnił funkcję wicedyrektora Instytutu Sztuk Pięknych na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego. Był również kilkakrotnie opiekunem roku, sekretarzem oraz członkiem komisji rekrutacyjnej. Od początku zatrudnienia był organizatorem i opiekunem kilkunastu studenckich plenerów malarskich. Między innymi w 1996 po raz pierwszy na swojej uczelni organizował studencki plener malarski w Piwnicznej. W latach 1997-2003 sprawował opiekę na sześciu studenckich plenerach malarskich w Nienadowej oraz w Nałęczowie, a także był współorganizatorem studenckich wystaw plenerowych w Rzeszowie i Jarosławiu. W latach 2003-2005 był głównym organizatorem plenerów studenckich w Dukli, Sanoku i Wzdowie. W 2006 roku współorganizował plener studencki w Sandomierzu oraz wystawę poplenerową w Rzeszowie. W roku 2013 oraz 2014 organizował plenery studenckie w Weryni. Ostatnio stara się sam uczestniczyć w plenerach oraz wystawach poplenerowych, że wspomnę międzynarodowe plenery w Krzemieńcu, Wiśniowej, Krośnie oraz w plenerach środowiskowych: Iwierzycy, Głogów, Krasne. Od przeprowadzenia I stopnia kwalifikacyjnego, brał udział w trzydziestu siedmiu wystawach zbiorowych oraz zorganizował dwadzieścia dwie wystawy indywidualne, których listę dołączył do dokumentacji. Jego przeszło dwudziestoletnie doświadczenie pedagogiczne opiera się na własnej praktyce, jak również wykorzystaniu wiedzy zdobytej

podczas obserwacji pracy jego profesorów w czasie studiów w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, a także pracy profesorów, z którymi miał okazję współpracować, jako asystent.

II Wniosek i uzasadnienie

Recenzja opracowana została:

1. W oparciu o przedstawiony przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów dorobek artystyczny dr Jacka Balickiego
2. W oparciu o katalog wystaw będący w posiadaniu autora recenzji.

III Praca habilitacyjna / Autoreferat

Jako przedmiot pracy habilitacyjnej dr Jacek Balicki przedstawił zestaw obrazów zatytułowany: „Zatrzymując spojrzenie”. Obrazy wykonane są na płótnie w technice akrylowej. Format ich jest zróżnicowany. Jest to cykl powstały na przestrzeni 2012 i 2013 roku. Tytuły prac to: Zatrzymując spojrzenie, (80 × 90 cm, akryl na płótnie, 2012); Weduta, (120 × 150 cm, akryl na płótnie, 2013); Po tamtej stronie (120 × 150 cm, akryl na płótnie, 2013); Drugi brzeg (80 × 90 cm, akryl na płótnie, 2012); Nazajutrz, (100 × 120 cm, akryl na płótnie, 2012); Limes, (45 × 70 cm, akryl na płótnie, 2013); Turnerowi, (80 × 120 cm, akryl na płótnie, 2012); W poszukiwaniu Cytery, (80 × 120 cm, akryl na płótnie, 2012); Natura Stratis, (60 × 70 cm, akryl na płótnie, 2013); Wspomnienie gór, (70 × 80 cm, akryl na płótnie, 2012); Pasma czasu, (120 × 150 cm akryl na płótnie, 2012); Motyw, (80 × 100 cm, akryl na płótnie, 2012); Miasto w błękicie, (80 × 100 cm, akryl na płótnie, 2012) oraz Odbicie (120 × 150 cm, akryl na płótnie, 2012). Obrazy z tego cyklu „Zatrzymując spojrzenie” dr Jacek Balicki zaprezentował w całości na wystawie indywidualnej w Galerii TOTU w Rzeszowie. Autoreferat natomiast jest osobistą refleksją nad jego twórczością. Podzielony jest na rozdziały: Moje widzenie pejzażu, Omówienie własnej twórczości, Praca habilitacyjna oraz Nota biograficzna i przebieg pracy dydaktycznej. Według dr. Jacka Balickiego myślą przewodnią namalowanych przez niego obrazów jest próba refleksji na temat wielowymiarowych asocjacji w postrzeganiu pejzażu, jego trwania, istnienia w czasie, znielochomiałym, a jednocześnie upływającym. Obrazy z cyklu „Zatrzymać spojrzenie” powstały jako swoista próba Balickiego zmierzenia się z percepcją pejzażu, ale nie tylko jako aktu poznawczego i doświadczenia kontaktu z naturą, ale przede wszystkim potrzeby dialogu zwyobrażnią. Jest to próba powrotu Balickiego do czystej relacji spojrzenia, a przez to także powrotu do źródeł natury pierwotnej. Poszukując wartości w naturze, a zarazem dążąc do ich wyrażenia

w obrazie chce dr Jacek Balicki zachęcić do szczególnego odkrywania przyrody. Akt patrzenia jest dla niego narzędziem poszukiwań ciągłości estetycznej. Według dr. Jacka Balickiego: „Pejzaż, w malarstwie odnosi się do wykadrowanej dwuwymiarowej przestrzeni prostokąta, która jest próbą utrwalenia określonego widoku na drodze selektywnego wyboru tematu”. Dr Jacek Balicki stara się przedstawić na obrazie charakterystyczne fragment rzeczywistości, przekształcić go, równocześnie zachowując jego pierwotną postać i istotne dla niego cechy, także wtedy jak podkreśla, kiedy dotyczy to widoku w danym momencie nieobecnego, lecz zapamiętanego, przywołanego z pamięci. Malarstwo jest dla niego sumą wrażeń wizualnych, które nie są wolne od intencjonalnego stosunku do natury. W stawianych sobie wyzwaniach wobec malarskiej materii pragnie na nowo zmagać się z zagadnieniem pejzażu i jego przedstawienia, które ma za zadanie według kandydata wyprowadzenia widza poza kontekst obrazu nadając mu nowe znaczenie. Jack Balicki jak podkreśla: „malując, ma w pamięci rozwiązania odległych planów u Starych Mistrzów, gdzie dal pełni funkcje, podobnie jak pejzaż, drugorzędne, a jednak jest istotna, przyciąga wzrok, wciąga widza, skłania do refleksji, decyduje o atmosferze”. Dr. Jackowi Balickiemu szczególnie bliska jest twórczość Watteau i Turnera. U Turnera dostrzega zasadę, w której przestrzeń, wraz ze światłem i kolorem buduje wiele jego płócien i co Balicki podkreśla jest mu szczególnie bliski. Przywołuje w swoim autoreferacie profesora Jan Szancenbacha, który tej triadzie często mu wspominał. Dr Balicki pisze: „Powietrzność i luminizm obrazów Turnera, gdzie światło, zbiór szczególnych cząstek wszechświata, przenika przestrzenie stworzone na płótnie, są moją nieskrywaną inspiracją”. Próbuje on odnaleźć punkty przenikania się form natury i sztuki ze szczególnym uwzględnieniem wartości obecnych w malarstwie Turnera. Balicki w swoich pracach często stara się wydobywać drobne zarysy dalekich planów, odległych perspektyw i ukrytych widoków poszukując odniesień i skojarzeń. Nanosi swoje widzenie, swoją perspektywę, technikę i paletę barw. Próbuje swoje doświadczenie pejzażu potraktować jako rodzaj wzornika dla form malarskich, ze szczególnym uwzględnieniem wartości koloru, który dla Balickiego stanowi komponent struktury obrazu mając istotny wpływ na jego istnienie i znaczenie. Przestrzeń jak pisze jest ona dla niego uspokojeniem, ale i niepokojem, poczuciem obcowania z nieskończonością i materią. Horyzontalne akrylowe kompozycje z cyklu habilitacyjnego „Zatrzymać spojrzenie” starają się wyrazić moment zetknięcia się kontemplacji, emocji oraz krajobrazu. Interesująca jest dla dr. Jacka Balickiego złożoność strukturalna motywu oraz dynamika. Natomiast obecny w każdym obrazie widnokraj jest jego granicą, za którą jest nowe, nieznanne, nieodkryte. Widnokraj kandydat umieszcza wysoko, chcąc skupić uwagę widza na rozgrywających się zjawiskach na dole obrazu. Niebo jest dla niego dopełnieniem kompozycji, kontrapunktem, a czasami natomiast dominantą w postaci światła nad horyzontem a co za tym idzie wyzwaniem do poszukiwań warsztatowych i wyrazowych. W procesie powstawania obrazu istotną dla dr.

Jacka Balickiego funkcję pełni gest i w początkowej fazie pośpiech przy pracy. Związane jest on z obawą, aby nie umknął zamysł i pierwsze wrażenie kompozycji zawartej w szybkim szkicu na płótnie. Po tej swoistej notatce potem jednak zazwyczaj długo poszukuje właściwej formy dla swoich kompozycji malarskich. [Dr Jacek Balicki pisze, że: „usiłuję przedstawić ulotność i efemeryczność form, ukazać mglistość atmosfery przez stosowanie rozbieleń, zanikanie konturów, wybór kolorystyki często zawężonej. Taki sposób ukazowania przestrzeni jest pragnieniem zobrazowania nostalgicznego klimatu bliskiego mojej osobowości. Nie chcę jednak aby owa tęsknota była tylko romantycznym żalem i stanem emocjonalnym, lecz skłaniając do kontemplacji i refleksji na temat pejzażu, zachęcała do ciągłego zgłębiania prawdy w naturze i prawdy o człowieku”. Ta myśl kandydata wydaje mi się szczególnie godna podkreślenia. Drugą bardzo cenna uwaga dr. Jacka Balickiego jest cytata z Hansa Boltinga „Obrazy nie istniałyby bez naszego spojrzenia, bez niego byłyby one czymś innym lub w ogóle niczym [...] ozywają jednak dzięki naszemu spojrzeniu. Wyposażone są wszakże w ów sens, który wyłącznie my sami możemy im nadać”. Takie też jest moje spostrzeżenie wobec cyklu habilitacyjnego prac akrylowych dr. Jacka Balickiego, że ozywają one w nas przy każdym na nie spojrzeniu. [Nie mogę się natomiast zgodzić z faktem, że według dr. Jacka Balickiego: „Percepcja zmysłowa, sam fakt postrzegania przez wieki pozostaje w zasadzie taki sam a pewne aspekty pejzażu są niezmiennie, trwające »poza datą«. Tutaj akurat uważam, że percepcja nasza się ciągle zmienia i jest uzależniona kulturowo i właśnie szczególna twórczość poszczególnych artystów wpływa na naszą interpretację rzeczywistości.]

IV Dorobek artystyczny i naukowy

Ważniejsze wystawy indywidualne:

- 2003 – Patrzenie, Małopolska Galeria Sztuki, Dwór Karwacjanów, Gorlice
 - Pejzażowa improwizacja, XIII Festiwal im. Adama Didura, Sanocki Dom Kultury, Sanok
- 2009 – Malarstwo Jacek Balicki, Wypożyczalnia Muzyczna WiMBP, Rzeszów
- 2010 – Pejzaże- Wystawa malarstwa Jacka Balickiego, Regionalne Centrum Pogranicza Kultur, Krosno
- 2011 – Horyzont- pejzaże, Galeria Mazowiecka, Warszawa
 - Malarstwo Pejzaże Jacek Balicki Galeria Sztuki Miejskiego Ośrodka Kultury, Dębica
 - Jacek Balicki malarstwo, Podkarpackie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych, ICN Polfa S.A., Rzeszów
- 2012 – Warstwy Pejzażu, Muzeum Ziemi Bieckiej, Biecz

- Wystawa malarstwa Jacka Balickiego, Galeria „Civitas Christiana”, Kraków
- Malarstwo Jacek Balicki, Biblioteka P S T E, Jarosław
- 2013 – Malarstwo, Galeria WDK, Rzeszów
- Wobec Pejzażu, Galeria SDK Stalowa Wola
- Jacek Balicki malarstwo, Galeria „Civitas Christiana”, Nowy Sącz
- Natura Stratis, Galeria Labirynt No2, Kraków
- 2014 – Jacek Balicki / malarstwo, Galeria Sztuki „Dwór Karwacjanów”, Gorlice
- Jacek Balicki Malarstwo, Puławska Galeria Sztuki, Puławy
- Siedem Improwizacji na Pejzaż, Biblioteka Muzyczna, Rzeszów
- 2015 – Malarstwo Jacek Balicki, Galeria Zdrojowa, Rymanów Zdrój
- Malarstwo Jacek Balicki, Galeria „Pasaż”, Iwonicz Zdrój
- Lasting in time, Knihovna mesta Ostravy, Ostrava
- 2016 – Zatrzymując spojrzenie, Galeria TOTU, Rzeszów
- Kontrapunkt, WiMBP, Rzeszów

Ważniejsze wystawy zbiorowe:

- 2003 – My i Oni, Sztuka ponad granicami, Galeria Albert, Kraków
- 2004 – My i Oni, Sztuka ponad granicami, Pałac Sztuki, Kraków
- Aspekty, Centrum Sztuki Współczesnej Solvay, Kraków
- 2005 – 19 Malarzy Instytutu Sztuk Pięknych UR, Galeria „Pryzmat”, Kraków
- 2006 – 15 Malarzy Instytutu Sztuk Pięknych UR, BWA, Rzeszów
- 15 Malarzy Instytutu Sztuk Pięknych UR, Galeria Sztuki Współczesnej, Przemyśl
- 2007 – Światło pamięci, Biblioteka UR, Rzeszów
- Światło pamięci, Muzeum Historyczne, Sanok
- 2008 – Światło pamięci, Biblioteka Miejska, Przeworsk
- 2011 – ArtUR – Wystawa Artystów Pracowników Wydziału Sztuki UR,
Galeria Miejska, Rzeszów
- Wielka Wystawa ZPAP w Rzeszowie,
W setną rocznicę powstania ZPAP, BWA, Rzeszów
- 2013 – Malarskie pytania o sacrum. Wystawa pedagogów Zakładu Malarstwa
Wydziału Sztuki UR, Galeria Krypta u Pijarów, Kraków
- Międzynarodowe Sympozjum Spotkania w Krzemieńcu, Wystawa poplenerowa,
Instytut Pedagogiczno-Historyczny, Sala Kofłataja, Krzemieniec, Ukraina
- Międzynarodowe Sympozjum Spotkania w Krzemieńcu,
Wystawa poplenerowa, BWA, Olkusz
- 2014 – Międzynarodowe Sympozjum Spotkania w Krzemieńcu,

- Wystawa poplenerowa. BWA, Zamość
- Iwierzycy 2014, Wystawa poplenerowa, WDK, Rzeszów
 - Głogów Małopolski 2014, Wystawa poplenerowa, Miejski Dom Kultury, Głogów Małopolski
 - ArtUR, Wystawa prac pedagogów Wydziału Sztuki UR, Galeria Miejska w Rzeszowie, Rzeszów
 - Międzynarodowe Sympozjum Spotkania w Krzemieńcu, Wystawa poplenerowa BWA, Ostrowiec Świętokrzyski
 - Beskydské plenéry 2014, Międzynarodowa wystawa malarstwa, Galerie Šíp, Bystřici nad Olší, Czechy
- 2015
- Krasne do kwadratu, Wypożyczalnia Muzyczna WiMBP, Rzeszów
 - Wiśniowa pachnąca malarstwem–wystawy poplenerowe:
 - Gimnazjum, Wiśniowa
 - Filharmonia Podkarpacka, Rzeszów
 - Polfa, Rzeszów
 - Galeria TOTU, Rzeszów
- 2016
- Inspiracje 2016, Wystawa Zakładu Malarstwa Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego
 - Pomędzy formą a kolorem, Wystawa pokonferencyjna IX Międzynarodowego Pleneru Malarskiego, Galeria TOTU, Rzeszów
 - Wiśniowa 2016, Wystawa poplenerowa IX Międzynarodowego Pleneru Malarskiego, Galeria ICN Polfa Rzeszów
 - Barbizon Wiśniowski/IX Międzynarodowy Plener Malarski, Wystawa poplenerowa , Galeria Forum UMK, Toruń
 - Huta Polańska - Miejsce w czasie, Muzeum Diecezjalne, Rzeszów
- 2017
- Radio Luxemburg-Między Nami - Entre Nous, Galerie der Cap, Capellen, Luksemburg
 - Portret Krosna VIII Sympozjum Malarskie, BWA, Krosno
 - Kształtowanie -wystawa malarstwa wykładowców, studentów, absolwentów Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego, Galeria Miejska Zespołu Szkół Plastycznych w Rzeszowie, Rzeszów
 - Wiśniowa pachnąca malarstwem - wybór z kolekcji z lat 2008 – 2016, BWA, Rzeszów
- 2018
- Radio Luxemburg-Między Nami - Entre Nous, Średniowieczne piwnice Międzynarodowego Centrum Kultury, Kraków
 - Radio Luxemburg-Między Nami- Entre Nous, BWA, Rzeszów
 - Miejsce w czasie druga edycja, Muzeum Diecezjalne, Rzeszów

V Osiągnięcia dydaktyczne

Dr Jacek Balicki prowadzi zajęć z malarstwa oraz rysunku na kierunku Edukacja Artystyczna na studiach licencjackich i magisterskich, później na kierunku Sztuki Wizualne oraz na kierunku Grafika. W roku akademickim 2017/18 dodatkowo prowadzi zajęć z malarstwa na Uniwersytecie Trzeciego Wieku UR. W roku 2013/14 oraz 2014/15 brał udział w prowadzeniu magisterskiej pracowni dyplomowej z dziedziny malarstwa prof. Stanisława Białogłowi-cza. W latach 2005-2006 prowadził zajęć z rysunku ze studentami w Krośnie i Tarnowie na studiach podyplomowych.

Współprowadził 14 dyplomów licencjackich z dziedziny malarstwa na kierunku Edukacja Artystyczna w roku 2008/09:

1. Joanna Szumierz, tytuł pracy dyplomowej Początek – Koniec – Początek
2. Kamila Zwolak, tytuł pracy dyplomowej Struktura Przestrzeni
3. Małgorzata Nawrot, tytuł pracy dyplomowej Prostota i harmonia w kompozycji
4. Adam Sołtysiak, tytuł pracy dyplomowej Relacja Przedmiot – Przestrzeń
5. Beata Żmuda, tytuł pracy dyplomowej Transformacje światłem
6. Joanna Futyma, tytuł pracy dyplomowej Formy organiczne – interpretacje malarskie
7. Marzena Gazda, tytuł pracy dyplomowej Niebo, Ziemia – Barwa, Światło
8. Magdalena Matfosz, tytuł pracy dyplomowej Człowiek
9. Sabina Wołowicz, tytuł pracy dyplomowej Pejzaże w architekturze
10. Anna Świętoniowska, tytuł pracy dyplomowej Oczekiwanie
11. Tomasz Gęborys, tytuł pracy dyplomowej Światło i mrok
12. Elwira Warchałowska, tytuł pracy dyplomowej Obsesja detalu
13. Agnieszka Pąk, tytuł pracy dyplomowej Martwa natura architektura formy
14. Monika Rymarowicz, tytuł pracy dyplomowej Pejzażowe impresje

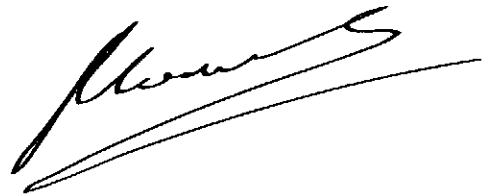
Dr Jacek Balicki jest recenzentem pięćdziesięciu dwu prac magisterskich i licencjackich oraz trzydziestu dyplomowych prac artystycznych.

Dr Jacek Balicki był organizatorem plenerów studenckich Uniwersytetu Rzeszowskiego: Dukla 2003, Sanok 2004, Wzdów 2005, Sandomierz 2006, Werynia 2013, Werynia 2015.

Pełnił przez dziesięć lat funkcję opiekuna roku oraz opiekuna praktyk studenckich. Przez dwa lata był członkiem Rady Bibliotecznej Uniwersytetu Rzeszowskiego. W latach 2003 - 2005 był wicedyrektorem Instytutu Sztuk Pięknych na Wydziale Pedagogiczno- Artystycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego. W roku 2013 został odznaczony brązowym medalem za długoletnią służbę.

VI Konkluzja

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji proces kształcenia, doksztalcania i doskonalenia własnej wiedzy i umiejętności w zakresie sztuki stawia przed nami w osobie Habilitanta wszechstronnie przygotowanego artystę i pracownika nauki. Osiągnięcia artystyczne, twórcze i dydaktyczne Pana dr. Jacka Balickiego stanowią nie tylko znaczny wkład w samą dyscyplinę, są również ich efektywnym przełożeniem na sferę dydaktyki i upowszechniania kultury oraz kształtowania estetycznych postaw polskiego społeczeństwa. Dorobek Habilitanta należy również szczególnie wysoko oceniać w aspekcie troski o zachowanie naszej tożsamości kulturowej. Niniejszym stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne, twórcze i dydaktyczne Pana Jacka Balickiego w pełni spełniają wymagania art. 16 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku (z późn. zmianami) o stopniach naukowych i tytułach oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki, stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego sztuki.

dr hab. Arkadiusz Marcinkowski, prof. nadzw.

